

Wyrok z dnia 20 kwietnia 2001 r.

I PKN 373/00

Do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej na podstawie § 9 zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1989 r. w sprawie ustalenia okresów pracy i innych okresów uprawniających do nagrody jubileuszowej oraz zasad jej obliczania i wypłacania (M.P. Nr 44, poz. 358) konieczny jest związek przyczynowy między rozwiązaniem umowy o pracę a przejściem na rentę.

Przewodniczący SSN Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Sędziowie SN: Józef Iwulski (sprawozdawca), Roman Kuczyński.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2001 r. sprawy z powództwa Edwarda G. przeciwko „S.” SA w B. o nagrodę jubileuszową, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie z dnia 17 lutego 2000 r. [...]

o d d a l i ł kasację i nie obciążył powoda kosztami postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Bochni wyrokiem z dnia 4 listopada 1999 r. [...] zasądził od strony pozwanej „S.” SA w B. na rzecz powoda Edwarda G. kwotę 7.200,00 zł. Sąd Rejonowy ustalił, że powód był zatrudniony u strony pozwanej na czas nie określony w pełnym wymiarze czasu pracy do dnia 30 września 1998 r., kiedy stosunek pracy uległ rozwiązaniu w związku z wypowiedzeniem umowy o pracę z przyczyn dotyczących pracodawcy. Powód przebywał na zwolnieniu lekarskim od 12 lipca 1998 r. do 30 września 1998 r., to jest do dnia ustania stosunku pracy, a następnie korzystał z zasiłku chorobowego, aż do czasu przejścia w dniu 8 stycznia 1999 r. na rentę inwalidzką. W chwili rozwiązania stosunku pracy powód miał udokumentowany staż pracy wynoszący 39 lat i 3 miesiące. Obowiązujący u

pozwanego Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy przewiduje nagrodę jubileuszową po 40 latach pracy w wysokości 600% podstawy wymiaru. Decyzją Państwowego Inspektora Sanitarnego w B. z dnia 25 stycznia 1999 r. stwierdzono u powoda chorobę zawodową, a następnie ZUS orzeczeniem z dnia 18 marca 1999 r. uznał go za trwale niezdolnego do pracy od 25 stycznia 1999 r. w związku z chorobą zawodową. Sąd Rejonowy uznał za usprawiedliwione roszczenie powoda o nagrodę jubileuszową za 40 lat pracy. Zdaniem Sądu mimo, iż strona pozwana rozwiązała z powodem umowę o pracę z przyczyn dotyczących pracodawcy, to jednak choroba w związku z którą powód otrzymał rentę, została uznana za chorobę zawodową. Jako podstawę rozstrzygnięcia Sąd wskazał § 9 zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1989 r. w sprawie ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających do nagrody jubileuszowej oraz zasad jej obliczania i wypłacania (M.P. Nr 44, poz. 358). Pozbawienie powoda nagrody jubileuszowej byłoby w ocenie Sądu pierwszej instancji krzywdzące i sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie wyrokiem z dnia 17 lutego 2000 r. [...] zmienił wyrok Sądu Rejonowego i oddalił powództwo. Sąd drugiej instancji stwierdził, że § 9 zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1989 r. ma charakter wyjątkowy, gdyż wprowadza możliwość wcześniejszego nabycia prawa do nagrody jubileuszowej, mimo nieprzepracowania pełnego okresu, za który nagroda przysługuje. Określa on wyraźnie przesłanki takiego nabycia prawa. Użyte przez prawodawcę w tym przepisie, sformułowanie „w razie rozwiązania stosunku pracy z powodu przejścia na emeryturę lub rentę” wskazuje na konieczność bezpośredniej zależności między rozwiązaniem stosunku pracy, a przejściem na rentę lub emeryturę. Rozwiązanie stosunku pracy z powodem nastąpiło z przyczyn ekonomicznych leżących po stronie pracodawcy i nie miało żadnego związku z jego przejściem na rentę. Wniosek o rentę powód złożył w trakcie przebywania na zwolnieniu lekarskim, ale już po rozwiązaniu z nim stosunku pracy, co niewątpliwie wyklucza istnienie pomiędzy rozwiązaniem stosunku pracy a przejściem na rentę jakiegokolwiek związku przyczynowego.

Kasację od tego wyroku wniósł powód. Zarzucił naruszenie § 9 zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1989 r. przez przyjęcie, że pomiędzy zwolnieniem powoda z pracy z przyczyn ekonomicznych, a przejściem na rentę nie ma żadnego związku przyczynowego. Dodatkowo podniósł, że wyrok został wydany bez dokładnego rozpatrzenia sprawy, a w szczególności kwestii ustalenia

faktycznego okresu zatrudnienia, dlatego że pominięto okres zatrudnienia w gospodarstwie rolnym ojca powoda. W uzasadnieniu kasacji powód wywiódł, że otrzymał wypowiedzenie i w jego okresie zachorował, a po zakończeniu choroby złożył wniosek o rentę. Ta sytuacja właśnie pozwala na rozszerzające zastosowanie § 9 zarządzenia i przyznanie powodowi prawa do nagrody jubileuszowej. Stanowisko Sądu drugiej instancji jest dla powoda bardzo krzywdzące, gdyż z winy pracodawcy nie zaliczono powodowi okresu zatrudnienia w gospodarstwie jego ojca.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przy braku zarzutów naruszenia prawa procesowego, Sąd Najwyższy jest związany stanem faktycznym stanowiącym podstawę zaskarżonego wyroku (art. 393¹¹ KPC). Nadto w kasacji powód zgłasza nowe fakty i dowody dotyczące zaliczenia mu pracy w gospodarstwie rolnym do okresu uprawniającego do nagrody jubileuszowej. Tymczasem zgłaszanie takich nowych faktów i dowodów jest w postępowaniu kasacyjnym niedopuszczalne. Dlatego jedynym podlegającym rozważeniu zarzutem jest kwestia wykładni i zastosowania (niezastosowania w tym przypadku) § 9 zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1989 r. Powód próbuje w tym zakresie (choć wyraźnie się na to nie powołuje) zastosować rodzaj wykładni prezentowanej w orzecznictwie co do pojęcia przejścia na emeryturę lub rentę przy odprawie z tego tytułu (por. zwłaszcza uchwała z dnia 29 maja 1989 r., III PZP 19/89, OSNCP 1990 r. z. 4-5, poz. 61; wyrok z dnia 23 listopada 1993, I PRN 111/93, OSNCP 1994 r. z. 12, poz. 243). Ten sposób wykładni nie uwzględnia jednak różnic w treści przepisów, a zwłaszcza jednoznacznego brzmienia § 9 zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1989 r. Zgodnie z tym przepisem w razie rozwiązania stosunku pracy z powodu przejścia na emeryturę lub rentę w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową pracownikowi, któremu do nabycia prawa do nagrody brakuje mniej niż 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania stosunku pracy, nagrodę wypłaca się w dniu rozwiązania stosunku pracy. Wynika z niego wyraźnie, że rozwiązanie stosunku pracy musi nastąpić „z powodu przejścia” na emeryturę lub rentę, a więc że między rozwiązaniem stosunku pracy a uzyskaniem renty musi występować związek przyczynowy i to w chwili tego rozwiązania. Słusznie Sąd drugiej instancji przyjął przy tym, że przepis ten jako szczególny nie może podlegać wykładni rozszerzającej i to wbrew wyraźnej jego treści.

Zarzut kasacji nie stanowi więc jej usprawiedliwionej podstawy, co na mocy art. 393¹² i 102 KPC prowadzi do rozstrzygnięcia jak w sentencji.

=====